

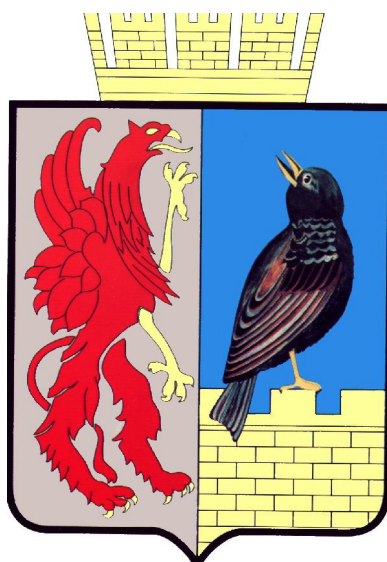
Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXIV/133/2008
Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 16 grudnia 2008 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

SKÓRCZ

NA LATA 2009 -2015

TEKST JEDNOLITY

LISTOPAD 2008

SPIS TREŚCI

Strona

I. WSTĘP	3
II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA SKÓRCZ.	
1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności	4
2. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego	5
3. Określenie przestrzennej struktury miasta	7
III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.	
1. Zasoby przyrodnicze	9
2. Dziedzictwo kulturowe	9
3. Obiekty i tereny sportowo-rekreacyjne, skwery, parki	11
4. Infrastruktura społeczna	13
5. Infrastruktura techniczna	17
6. Gospodarka i rolnictwo	19
7. Kapitał społeczny i ludzki	20
IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON SKÓRCZA.	22
V. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SKÓRCZ NA LATA 2009 – 2015	24
VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PLANU ODNOWY	38

I. WSTĘP

Program „Odnowa i rozwój wsi” adresowany jest do społeczności wiejskich (także gmin miejskich do 5 tysięcy mieszkańców), które chcą aktywnie kreować swój rozwój społeczno-gospodarczy, zachowując przy tym najcenniejsze zasoby i walory życia na wsi. Głównym celem programu jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, a także promowanie obszarów wiejskich.

Opracowany dokument pn. „Plan odnowy miejscowości Skórcz” ma za zadanie w sposób przejrzysty przedstawić kierunki rozwoju Skórcza na lata 2009 – 2015. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej takich jak Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i Regionalne Programy Operacyjne oparte na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę Skórcza, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT (mocne i słabe strony miasta) oraz planowane kierunki rozwoju i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań. Jednak z uwagi na fakt, że „Plan odnowy miejscowości Skórcz” obejmuje bardzo długi okres czasu, nie jest możliwe precyzyjne zaplanowanie wszystkich zadań w perspektywie ośmiu lat. W związku z powyższym, zadania do realizacji na lata 2008 – 2009 przedstawiono w sposób szczegółowy (z podaniem budżetu i harmonogramu), zaś na lata następne określono tylko kierunki i wybrane przedsięwzięcia.

Przy sporządzaniu niniejszego programu korzystano m.in. ze Strategii Rozwoju Miasta Skórcz do 2015 roku oraz Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Skórcz. Znaczny wpływ na ostateczny kształt „Planu odnowy miejscowości Skórcz” mieli sami mieszkańcy naszego miasteczka, bowiem w procesie opracowywania tego dokumentu posłużono się metodą konsultacji społecznych w celu ustalenia jak postrzegają oni jakość życia oraz jakie mają oczekiwania w odniesieniu do przyszłych kierunków rozwoju Skórcza. Konsultacje przeprowadzono za pomocą ankiet (wpłynęło ogółem 110 ankiet, zawierały one odpowiedzi na 37 pytań zamkniętych i otwartych) oraz spotkań z udziałem osób reprezentujących środowiska aktywnie uczestniczące w życiu gminy. Zaproponowany wykaz zadań do realizacji jest więc wyrazem oczekiwań i potrzeb lokalnego środowiska, po rozpatrzeniu możliwości ich realizacji.

Przygotowany dokument jest dokumentem otwartym, zakłada się jego weryfikację i aktualizację w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych.

2. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA POWSTANIE UKŁADU PRZESTRZENNEGO

Znaleziska archeologiczne wskazują, że Skórcz i okolice były zamieszkane już około 2000 lat p.n.e. Na terenie miasta odkryto też ślady osady otwartej wielokulturowej z epoki wczesnego żelaza (650 - 550 lat p.n.e.) oraz liczne groby skrzynkowe z lat 500 – 125 p.n.e., co wskazuje na to, że miasto należy do najstarszych osad Pomorza Gdańskiego. Przypuszcza się, że w wiekach I – V n.e. Skórcz pełnił rolę faktorii kupieckiej na bursztynowym szlaku prowadzącym znanym z Morza Śródziemnego nad Bałtyk.

Hipotetycznie przyjmuje się, że na miejscu dawnej rzymskiej stacji handlowej w widłach Szorocy i Węgiernicy (ok. 1,2 km od centrum miasta) powstał we wczesnym średniowieczu gród wyżynny, utożsamiany za Krzyżaków z nazwą Vollwerk (Bollwerk, Bulwerk). Ok. 300 m dalej na północ, w wąwozie między Skórczem a Wolentalem, natrafiono na ślady drugiego grodziska – nizinnego. Trzecie grodzisko, według legendy, istniało w rejonie dzisiejszego Ryzowia (1,5 km od centrum miasta). W Skórczu odkryto również ślady osady otwartej z okresu wczesno- i późnośredniowiecznego (ok. 500 m od skrzyżowania toru kolejowego z szosą do Osieka).

W 1305 roku Skórcz znalazł się pod panowaniem Krzyżaków, którzy 25 listopada 1339 r. nadali Skórczowi prawa chełmińskie. W XIV wieku zaczęto budowę kościoła katolickiego. W roku 1457, podczas wojny trzynastoletniej, w pobliżu Skórcza rozegrała się bitwa, w której oddział rycerstwa polskiego pokonał Krzyżaków z zamku w Gniewie. Zwycięstwo to miało duże znaczenie moralne dla dalszego przebiegu wojny na Pomorzu.

Po traktacie pokojowym w Toruniu (1466), który usankcjonował zjednoczenie Prus z Koroną, Skórcz ponownie znalazł się w granicach Polski. Jego przywilej lokacyjny został potwierdzony przez króla Władysława IV w 1645. Jako wieś królewska Skórcz został włączony do pobliskiego starostwa osieckiego. W 1570 była ona jednym z największych wiejskich ośrodków rzemieślniczo-handlowych ziemi starogardzkiej. Rozwój wsi trwał do wojny szwedzkiej w latach 1655 – 1660. W wyniku I rozbioru w 1772 roku, Skórcz wraz z całym Pomorzem znalazł się pod panowaniem pruskim.

Ponowne ożywienie gospodarcze nastąpiło dopiero w II połowie XIX w. W tym okresie powstały m.in. następujące obiekty gospodarcze: młyn wodny (przebudowany w 1909r.), 2 wiatraki, stolarnie, cegielnia, warsztat ceramiczno-kaflarski, sklepy, karczmy. Skórcz miał również lekarza, aptekę oraz działającą od 1823 roku placówkę pocztową. W 1866 powstał tu pierwszy na Pomorzu Polski Bank Ludowy, wspierający okolicznych rolników przeciwstawiających się germanizacji. Ogromny wpływ na rozwój Skórcza miała rozbudowa połączeń komunikacyjnych, m.in. budowa drogi bitej do Starogardu (lata 1885 – 1887) i dróg żelaznych do Starogardu i Smętowa (lata 1905 – 1906) oraz Czarska (1912r.)

W latach zaboru pruskiego Skórcz był silnym ośrodkiem polskości na Kociewiu i Pomorzu Gdańskim. Świadomość narodową rozbudzał kościół katolicki oraz polskie organizacje społeczne i czasopisma. Szerokim echem na całym Pomorzu odbił się strajk szkolny w obronie języka ojczystego w latach 1906-1907. Na początku XX wieku powstały tu dwie szkoły: szkoła ewangelicka (lata 1911 – 1914) i z inicjatywy Franciszka Schornaka szkoła katolicka (lata 1911 – 1916).

Skórcz powrócił do Polski 27 stycznia 1920, gdy wkroczyły tu oddziały Wojska Polskiego pod dowództwem gen. J. Hallera (tzw. "Błękitna Armia"). Po wyzwoleniu nastąpił rozkwit kultury narodowej. W 1921 powstała Zawodowa Szkoła Rolnicza. W zakładzie ceramicznym tworzył A. Eichler, utalentowany i najwybitniejszy twórca ludowy Kociewia z przełomu wieków. K. Kłopotcki z powodzeniem upowszechnił w terenie wikliniarstwo, w odmianie tzw. koszykarstwa holenderskiego. Nauczyciel W. Smukała zbierał pieśni i podania ludowe, a kierownik szkoły powszechnej, F. Schornak, etnograf kaszubsko-kociewski, rzeźbiarz ludowy, autor publikacji "Kociewie" i "Kronika miasta Skórcza", założył bibliotekę ludową, dokonał zbioru zabytków sztuki ludowej oraz utworzył mały ogród botaniczny. Od 1957 roku F. Schornak jest patronem Publicznej Szkoły Podstawowej w Skórczu.

Najważniejszym wydarzeniem w historii międzywojennego Skórcza było nadanie mu 15 maja 1934 roku praw miejskich. Znaczne zasługi dla tego ośrodka położył ówczesny wójt, a potem burmistrz Jan Grzankowski (1886-1943). Przypadające na czas wielkiego kryzysu bezrobocie dotknęło także Skórcz, a jego częściowe zmniejszenie nastąpiło dopiero w latach 1936 - 39 w związku z realizacją pobliskiego odcinka autostrady Toruń - Gdynia, przebiegającej z Warlubia przez Osiek do Lubichowa. Od 2004 roku Jan Grzankowski jest patronem Publicznego Gimnazjum w Skórczu.

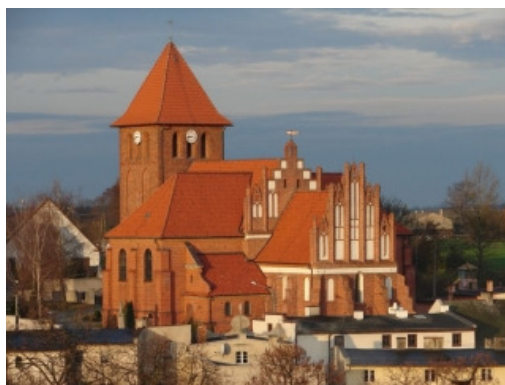
W okresie II wojny światowej miasto zostało tragicznie doświadczone przez Niemców. We wrześniu 1939 roku żandarmeria okupanta zorganizowała tymczasowy obóz izolacyjny, w którym do grudnia tego roku więziono ok. 100 osób (w tym nauczycieli i księży). W pobliskim lesie Zajątek hitlerowcy wymordowali ok. 150 mieszkańców Skórcza i okolic. Reakcją na te wydarzenia był silny i dobrze zorganizowany ruch oporu. W dniu 28 stycznia 1945 roku w Skórczu i w lesie koło Mieliczek rozstrzelano 107 kobiet żydowskich. Kres krwawej okupacji niemieckiej położyło zajęcie miasta przez Armię Czerwoną, w niedzielę 4 marca 1945 roku. Podczas tej operacji zniszczono część miasta, burząc m.in. kościół ewangelicki i uszkodzając wieżę kościoła katolickiego (odbudowano ją w 1959r.). Pierwszym po wyzwoleniu burmistrzem Skórcza został Bronisław Damrath. W 1946 r. czynne już były zakłady: olejarnia, młyn parowy, tartak państwowy, wytwórnia wód i rozlewnia piwa, kaflarnia, wytwórnia dachówek i wyrobów ceramicznych, mleczarnia i 46 warsztatów rzemieślniczych. Działały tu dwie szkoły zawodowe: Zasadnicza Szkoła Drzewna i Technikum Rachunkowości Rolnej.

Powojenny rozwój miasta nastąpił dopiero po 1956 roku, a zwłaszcza w latach 1960-1963. Powstał wtedy zakład przetwórstwa owoców, warzyw i runa leśnego „Las” (zakład upadł i już nie produkuje), Spółdzielnia „Jedność” (obecnie „Fast”) rozwinęła produkcję meblarską. Zbudowano warsztaty POM, stację CPN, magazyn i zakłady produkcyjne gminnej spółdzielni, centrali nasiennej i PGR. Działały bazy Rejonowego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego i Ośrodka Transportu Leśnego. W 1963 r. zwiększyła się do 52 liczba zakładów rzemieślniczych. uruchomiono eksploatację wody mineralnej „Pomorzanka”. Zwiększył się stan zatrudnienia oraz rozwinęło się w mieście indywidualne budownictwo. Powstała infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz kilka osiedli mieszkaniowych. W roku 1979 założono wodociągi miejskie.

3. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIASTA

Skórcz jest ośrodkiem obsługi ludności i rolnictwa z terenu miasta oraz gminy Skórcz, a także częściowo gmin Osiek i Smętowo Graniczne. Miasto jest również siedzibą administracji samorządowej gminy wiejskiej Skórcz.

Zabudowa Skórcza charakteryzuje się wyraźnie zachowanym średniowiecznym układem urbanistycznym. Na zachód od tego układu urbanistycznego znajduje się obszar objęty bezwzględną ochroną archeologiczną. Nad zabudową dominuje, niewątpliwie najciekawszy obiekt architektoniczny Skórcza, gotycki XIV-wieczny kościół.

Rys. 2. Gotycki kościół Wszystkich Świętych z XIV w.

Miasto posiada 6 wolnych terenów do zagospodarowania pod zabudowę mieszkaniową oraz produkcyjno-usługową. Są to działki przy ulicach:

- Gniewskiej - ok. 1 ha
- Dworcowej - ok. 3 ha
- Leśnej - ok. 5,2 ha
- Spacerowej - ok. 0.8 ha
- Wojska Polskiego - ok. 1,6 ha
- Schornaka - ok. 0,6 ha.

Jak widać, liczba tych miejsc jest niewielka, a największy teren inwestycyjny nie jest uzbrojony.

Życie w Skórczu koncentruje się zasadniczo w dwóch obszarach: w centrum miasta, gdzie znajdują się budynki użyteczności publicznej (Zespół Szkół Publicznych, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Miejski Ośrodek Kultury, Miejskie Przedszkole, Urząd Miasta, poczta, ośrodek zdrowia), kościół, park miejski i zdecydowana większość placówek handlowo-usługowych oraz na oddalonym od centrum Osiedlu Leśnym

Bezpośrednie sąsiedztwo miasta z Borami Tucholskimi sprawia, że od lat Skórcz jest doskonałym punktem wypadowym dla turystów. Stanowi też wspaniałe miejsce do zamieszkania, wypoczynku i turystyki przez cały rok. Naturalne walory krajobrazowe i przyrodnicze stwarzają korzystne warunki do szkoleń, wypoczynku i rekreacji, szczególnie dla mieszkańców dużych aglomeracji.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.

1. ZASOBY PRZYRODNICZE

Niewielka powierzchnia Skórcza i zwarta zabudowa mieszkaniowa mają decydujący wpływ na występowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Czynniki te nie sprzyjają zagospodarowaniu miasta zielenią, choć i tu istnieją niewykorzystane możliwości.

Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Skórcza jest niewielkie. Pod względem krajobrazowym największą wartość mają tereny leśne skupione są w południowej części miasta, stanowiące skrajne partie Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Tucholskie.

Miasto posiada również niewielkie tereny zielone w centrum: park obsadzony topolami, pojedynczymi lipami, brzoźami i jesionami oraz stanowiące tereny ochronno-izolacyjne niezagospodarowane obszary przy ul. Osieckiej i między ulicami 27 Stycznia a Starogardzką. Tereny te prezentują się jednak niezbyt korzystnie.

Mimo niewielkich obszarów leśnych (44 ha) na terenie miasta daje się jednak zauważyć silnie zróżnicowane środowisko roślinne, charakterystyczne zarówno dla żyznych lasów dębowo-grabowych, jak i borów mieszanych czy acydofilnych (kwaśnych) dąbrów. Niewielkie powierzchnie zajmują też bagienne lasy olszowe, łągi i zarośla wierzbowe. Znacznie większą powierzchnię niż lasy zajmują na terenie miasta zbiorowiska nieleśne, tworzone przez: łąki i pastwiska, szuwały.

Niekorzystnie kształtuje się również stan i liczebność „zieleni liniowej” tworzonej przez aleje i szpalery drzew. Obsadzenia występują fragmentarycznie, m.in. na ul. Pomorskiej, Wojska Polskiego, wzdłuż torów kolejowych.

Ogólny obraz przyrodniczy miasta poprawiają liczne, zadbane ogródki przydomowe, niewielkie skwerki w centrum miasta oraz kompozycje zieleni wokół szkół, kościoła i Miejskiego Ośrodka Kultury.

Na terenie Skórcza występuje szereg gatunków roślin i zwierząt znajdujących się pod całkowitą lub częściową ochroną (8 stanowisk rzadkich regionalnie gatunków roślin i zwierząt, 41 stanowisk pod ochroną całkowitą i 11 stanowisk pod ochroną częściową). Jako pomniki przyrody mogłyby zostać uznane: klon jawor koło stacji kolejowej oraz lipa drobnolistna przy kapliczce Św. Rocha.

2. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Atrakcyjność kulturowa Skórcza wiąże się zarówno z bogatą historią tego miasta, jak i z występowaniem atrakcyjnych turystycznie obiektów kultury materialnej. Na szczególną uwagę zasługują następujące zabytki architektury i urbanistyki:

- wielokrotnie rozbudowywany gotycki kościół parafialny pod wezwaniem Wszystkich Świętych z XIV w. z późnogotyckim i barokowym wyposażeniem
- średniowieczny układ urbanistyczny Starego Miasta, praktycznie niezmieniony od XIVw. – w skład zespołu staromiejskiego wchodzi ulice: Sobieskiego, Główna, Starogardzka i Plac Wolności
- zabytkowe kamienice z XIX i XX wieku w centrum miasta
- plebania
- liczący kilka stuleci cmentarz parafialny, posiadający stary drzewostan i szereg wartościowych architektonicznie i historycznie nagrobków (najstarszy z końca XIX wieku)
- młyn „Pod Orłem”
- Miejski Dom Kultury
- dworzec kolejowy
- wieża ciśnień
- lokomotywnia.

Rys. 3. Wieża ciśnień

Rys. 4. Zabytkowe kamienice przy ul. Sobieskiego

Większość obiektów dziedzictwa kulturowego jest w złym stanie technicznym. Wyjątkiem, a zarazem wizytówką miasta, jest doskonale zadbane budynki kościoła (w świątyni prowadzone są liczne prace konserwatorskie) i jego otoczenie. Zaciekawienie i radość mieszkańców budzi trwająca od miesięcy rewitalizacja dawnego młyna w centrum miasta. Zabytkowe kamienice wymagają remontu, a szczególnie odnowienia elewacji zewnętrznych. Widoczne są jednak starania części właścicieli o poprawienie stanu technicznego i estetycznego budynków. Przywrócenie kamienic do dawnej świetności wymaga dużych nakładów finansowych, dlatego też ich właściciele oczekują wsparcia np. w postaci kredytów preferencyjnych. W najgorszym stanie technicznym są budowle stanowiące mienie PKP. Dawna lokomotywnia jest kompletnie zdewastowana, nadaje się tylko do rozbiórki, stanowi bowiem zagrożenie dla odwiedzających ją nastolatków. W nieco lepszym stanie znajduje się wieża ciśnień, którą po wykupieniu i remoncie można

byłoby przeznaczyć np. na kawiarenkę dla młodzieży – potrzebny jest jednak prywatny inwestor.

Na obszarze miasta występują też podlegające ochronie prawnej stanowiska archeologiczne. Bezwzględną ochroną archeologiczną objęty jest obszar, na którym istniała druga osada z wczesnej epoki żelaza (na zachód od średniowiecznego zespołu miasta).

Na terenie Skórcza znajdują się także miejsca upamiętniające tragiczne wydarzenia z okresu II wojny światowej:

- obelisk upamiętniający Hitlerowski Obóz Pracy Dla Mieszkańców Skórcza i okolic (ul. Pomorska)

Rys. 5. Obelisk przy ul. Pomorskiej

- obelisk z tablicą ku czci ofiar terroru 1939 – 1945r. (za tartakiem)
- tablica ku czci ofiar terroru tzw. „Dom Ubogich” (ul. Starogardzka)
- tablica ku czci ofiar terroru 20 Żydówek w styczniu 1945r. (ul. Spokojna)
- cmentarz wojenny Żołnierzy WP i ofiar terroru (rozwidlenie dróg)
- grób masowy nr 42 Pamięci 76 Kobiet Ofiar Terroru Hitlerowskiego w styczniu i lutym 1945r. (ul. Leśna)
- dwie mogiły zbiorowe ofiar terroru: Rodzina Nagórskich i Rodzina Radomskich (cmentarz parafialny)

Miejsca pamięci są oznakowane i na ogół zadbane. Niektóre tablice wymagają jednak odnowienia, np. znajdująca się przy ul. Hallera tablica poświęcona obrońcom mowy polskiej w okresie zaborów.

3. OBIEKTY I TERENY SPORTOWO-REKREACYJNE, SKWERY, PARKI

W ostatnich latach nastąpił w Skórczu znaczny rozwój bazy sportowej. Obecnie na terenie miasta znajdują się następujące obiekty sportowe:

- stadion miejski przy ul. Leśnej (pełnowymiarowe boisko trawiaste do piłki nożnej, rzutnia do rzutu młotem, dyskiem i pchnięcia kulą, ścieżki tartanowe do skoku wzwyż

i skoku w dal oraz rzutu oszczepem, bieżnia szlakowa 400m, korty tenisowe, boisko do siatkówki plażowej, zaplecze szatniowo-sanitarne, salka konferencyjna)

Rys. 6. Stadion Miejski

- 3 sale sportowe – pełnowymiarowa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych oraz dwie sale niepełnowymiarowe w Zespole Szkół Publicznych
- 2 siłownie - w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych oraz w Zespole Szkół Publicznych
- kompleks boisk przy Zespole Szkół Publicznych
- boisko do piłki nożnej i siatkówki plażowej w parku miejskim.

W dalszym ciągu jednak baza sportowa miasta nie zaspokaja potrzeb jego mieszkańców. Modernizacji wymaga stadion miejski oraz istniejące boiska sportowe. Brak jest pełnowymiarowej sali sportowej przy Zespole Szkół Publicznych, boisk sportowych na osiedlach. Utrudniony jest też dostęp do zaplecza sportowego dla zwykłych mieszkańców.

W centrum miasta znajduje się Park Miejski. Latem odbywają się w nim lokalne imprezy rekreacyjne. Jest on też wykorzystywany przez młodzież z Zespołu Szkół Publicznych na zajęcia sportowe. Obok parku znajduje się targowisko miejskie. Park jest zaniedbany, a znajdujący się w nim zbiornik przeciwpożarowy zaśmiecony.

Miejszem spotkań mieszkańców, chętnie odwiedzanym przez turystów jest Rynek Maślany z fontanną i ławeczkami, wokół którego trwają jeszcze prace remontowe.

Rys. 7. Rynek Maślany

Dzieci mają do dyspozycji 4 place zabaw: w parku miejskim oraz na osiedlach. Są one jednak słabo wyposażone, wymagają modernizacji.

Dogodne położenie Skórcza oraz naturalne walory krajobrazowe i przyrodnicze stwarzają korzystne warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku i rekreacji. Liczne jeziora w okolicy, malownicze zakola rzeki Wdy, obfitość runa leśnego mogłyby przyciągnąć rzesze turystów. Ograniczeniem jest jednak znikoma baza turystyczna – brak jest miejsc noclegowych, punktów gastronomicznych, wyznaczonych ścieżek rowerowych.

Możliwości rozwoju funkcji turystycznej wzrosną po usprawnieniu połączeń drogowych Skórcza z autostradą A-1. Wszystkie działania nie będą jednak skuteczne, jeżeli w ślad za rozwojem infrastruktury nie pójdzie właściwa informacja i promocja gminnej oferty turystycznej. Promocja ta powinna być prowadzona za pośrednictwem wszystkich mediów, w tym Internetu, który dzisiaj nie jest najlepiej wykorzystywany przez miasto. Należy też zadbać o estetykę miasteczka i rozbudowę bazy rekreacyjnej. Szczególną uwagę powinno się zwrócić na utrzymanie budynków, ogrodzeń, harmonię kolorystyczną, małą architekturę, wykorzystanie walorów dekoracyjnych roślin, a przede wszystkim na utrzymanie porządku wokół posesji. Dla poprawy czystości otoczenia konieczne jest ustawienie większej liczby koszy na śmieci, szczególnie przy głównych ulicach (ul. Hallera, Główna, 3 Maja, Tryfta), w parku, przy stadionie, na terenach leśnych (ul. Spacerowa) oraz na Osiedlu Leśnym. Istnieje również silna potrzeba dostosowania oferty oraz infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastrukturę społeczną tworzą instytucje umożliwiające świadczenie usług administracyjnych, prawnych, a także z zakresu bezpieczeństwa, edukacji, służby zdrowia i opieki społecznej.

4.1. Edukacja

Na terenie miasta Skórcz znajdują się trzy placówki oświatowe:

- Zespół Szkół Publicznych, w skład którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa im. Franciszka Schornaka oraz Publiczne Gimnazjum im. Jana Grzonkowskiego
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Włodzimierza Mykietyna, w skład którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Ekonomiczne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące
- Miejskie Przedszkole, w którym funkcjonują 3 oddziały.

Budynki szkolne i ich otoczenie mogą być wizytówką Skórcza. Budynek Zespołu Szkół Publicznych wyróżnia się na tle miasta ładnie skomponowaną kolorystycznie

elewacją oraz pięknie zagospodarowanym otoczeniem. Konieczna jest jednak dalsza jego rozbudowa i modernizacja, a przede wszystkim budowa pełnowymiarowej sali widowiskowo-sportowej i parkingu (zadaszonego) dla rowerów oraz modernizacja bloku żywieniowego. Dla poprawy bezpieczeństwa uczniów niezbędne jest wybudowanie zatoczki autobusowej przy szkole (w ul. Hallera) oraz utwardzenie ścieżek pieszych prowadzących do szkoły, zwyczajowo wykorzystywanych przez uczniów mieszkających przy ul. Wysokiej i na Osiedlu Młodych. Remontu wymagają trybuny oraz ogrodzenie wokół boiska dolnego.

Rys. 8. Zespół Szkół Publicznych

Rys. 9. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych

Ważnym ogniwem w procesie edukacji jest również placówka wychowania przedszkolnego. Dzieci mają zapewnioną opiekę logopedyczną, a za dodatkową opłatą mogą uczestniczyć w zajęciach języka angielskiego oraz rytmice. Baza przedszkolna jest zdecydowanie niewystarczająca i w złym stanie technicznym. Brak jest odpowiedniego zaplecza oraz bezpiecznego i nowoczesnie urządzonego placu zabaw. Budynek ma zniszczoną elewację.

Kadra pedagogiczna placówek oświatowych posiada pełne kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe.

4.2. Kultura i sport

Podstawową funkcję w zakresie działalności kulturalnej pełnią Miejski Ośrodek Kultury oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna.

Miejski Ośrodek Kultury realizuje swoje zadania poprzez organizację imprez kulturalnych (festynów, festiwali, przeglądów twórczości, itp.) oraz działalność kół zainteresowań: plastycznego, teatralnego, tanecznego, muzycznego, wokalnemu muzycznego. Najszerszej realizowana jest edukacja muzyczna. Budynek wymaga rozbudowy i modernizacji. Brak jest aneksu kuchennego oraz kameralnych salek do zajęć w małych grupach. Modernizacji wymaga oświetlenie, powinno ono być lepiej dostosowane do realizowanych zadań (np. zamontować ściemniacze oświetlenia,

rozszerzyć oświetlenie punktowe). Konieczne jest także doposażenie placówki, m.in. w sprzęt nagłaśniający i instrumenty muzyczne.

Powiatowa i Miejska Biblioteka jest skomputeryzowana. Oprócz tradycyjnych form udostępniania księgozbioru, prowadzi także wypożyczalnię książki mówionej. Biblioteka jest również organizatorem życia kulturalnego w mieście. Odbywają się w niej m.in. wieczory poezji, promujące twórczość miejscowych twórców, cykliczne spotkania pn. „Babski Wieczór”, kurs komputerowy dla seniorów oraz kurs języka angielskiego „Kociewiaczy zapraszają turystów po angielsku” organizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Kobiety - Kwiaty Kociewia. Znajduje się w niej również punkt informacji turystycznej oraz punkt sprzedaży książek o regionie, brak jest jednak odpowiedniej tablicy informacyjnej. Wnętrze budynku biblioteki jest sukcesywnie modernizowane, odnowienia wymaga zniszczona elewacja.

Rys. 10. Miejski Ośrodek Kultury

Rys. 11. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna

Działalność obu placówek ma dla mieszkańców duże znaczenie. Konieczne jest jednak poszerzenie form działalności, kręgu odbiorców, skoordynowanie działań z placówkami oświatowymi, a przede wszystkim odpowiednia promocja własnej działalności, a tym samym promocja Skórcza. Co prawda, na stronach internetowych Skórcza oraz w prasie w miarę systematycznie pojawiają się sprawozdania z odbytych imprez (wraz z dokumentacją fotograficzną), jednak wielu mieszkańcom naszego miasteczka brakuje wcześniejszej informacji o planowanych działaniach. Nie jest też dostępny aktualny kalendarz imprez kulturalnych (np. w Internecie).

Działalność sportowo-rekreacyjną w Skórczu prowadzą:

- Ludowy Klub Sportowy „Pomorzanka”
- Lekkoatletyczny Ludowy Klub Sportowy „Ziemi Kociewskiej”
- Skórzecki Klub Sportowy.

Działalność ta jest niezwykle ożywiona i efektywna. Kluby sportowe są organizatorami wielu masowych lekkoatletycznych imprez sportowych, także o zasięgu ogólnopolskim. Rozwojowi talentów sportowych sprzyja stosunkowo dobra baza sportowa i bardzo zaangażowana kadra trenerska. Organizowane imprezy i wspaniałe osiągnięcia sportowe zawodników są świetną promocją naszego miasta. Warto byłoby jednak zadbać o szerszą informację na stronie internetowej miasta.

4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Skórcza zapewniają następujące placówki:

- Przychodnia Rejonowa o statusie publicznego zakładu opieki zdrowotnej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls”
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Stomatologiczna „Stomadent”
- 2 prywatne gabinety stomatologiczne.

Budynki służby zdrowia znajdują się w dobrym stanie technicznym, przystosowane są do obsługi osób niepełnosprawnych. Konieczne jest jednak poprawienie dostępu do specjalistów, utworzenie gabinetu rehabilitacyjnego oraz doposażenie w sprzęt diagnostyczny (m.in. USG, spirometr, aparat do diagnostyki dopplerowskiej żył).

W Skórczu znajduje się również karetka wyjazdowa (wypadkowa) oraz działają 2 apteki.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizują:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych
- Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas – placówka pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową, które ukończyły 16 lat, prowadząca zajęcia w 5 pracowniach: ceramicznej, rzemiosła, rękodzieła, krawiecko-ogrodniczej i gospodarstwa domowego.

Partnerami Ośrodka w pracy na rzecz rodziny i osób potrzebujących wsparcia są:

- Koło Miejskie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Parafialny Zespół Caritas
- Grupa AA „Adventus”
- świetlica środowiskowa „Kolorowa Tęcza”.

4.4. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Komendant Policji w Starogardzie Gdańskim i Posterunek Policji w Skórczu oraz Terenowa Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Skórczu, włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Najczęściej popełniane przestępstwa to wykroczenia drogowe, kradzieże mienia oraz kradzieże z włamaniem. Mieszkańcy miasta oczekują przede wszystkim większej

aktywności policji w celu rozwiązania problemu wałęsających się w parku i centrum miasta osób nietrzeźwych, niebezpiecznych psów, niszczenia mienia.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.1. Drogi

Przez miasto przebiegają drogi wojewódzkie:

- droga nr 214 – Łeba – Kościerzyna - Warlubie
- droga nr 222 - Gdańsk - Starogard Gdański – Skórcz
- droga nr 231 – Skórcz – Kolonia Ostrowicka
- droga nr 234 – Skórcz – Morzeszczyn – Gniew.

Najbardziej uciążliwym dla miasta jest przebieg przez jego centrum drogi wojewódzkiej nr 222, wykorzystywanej do tranzytu transportów pozagabarytowych. Oddanie do użytku części autostrady A-1 północ - południe na odcinku Gdańsk – Nowe Marzy (Grudziądz), która przebiega w odległości około 10 km od miasta, powinno doprowadzić do wyeliminowania tranzytu.

Długość dróg lokalnych wynosi 14,2 km, w tym nieutwardzonych – 7,7 km. Stan techniczny dróg nie jest zadowalający. Modernizacji nawierzchni wymagają przede wszystkim nieutwardzone drogi położone na osiedlach oraz ulice: Wysoka, Wojska Polskiego i Osiedlowa. Niezbędny jest też remont innych dróg należących do miasta, szczególnie ulic: Dworcowa, Starogardzka, Plac Wolności, Główna, Sobieskiego, Parkowa, Ogrodowa. Istnieje potrzeba budowy obwodnicy Skórcza oraz remontu odcinków dróg wojewódzkich, np. ulic: Pomorska i 3 Maja.

5.2. Chodniki

Większość chodników jest w złym stanie technicznym, na ulicach osiedlowych nie ma ich w ogóle. Modernizacji wymagają przede wszystkim chodniki w centrum miasta, tj. przy ul. Główniej, 3 Maja, Hallera, Placu Wolności, 27 Stycznia, Starogardzkiej, a także przy ul. Pomorskiej.

5.3. Parkingi

W Skórczu wybudowane zostały 2 parkingi w centrum miasta. W trakcie budowy jest parking, w soboty pełniący rolę targowiska. W dalszym ciągu jednak liczba miejsc parkingowych jest niewystarczająca, szczególnie w soboty. Modernizacji wymaga parking przy ul. 27 Stycznia, przy ul. Główniej oraz przy cmentarzu. Pilną koniecznością staje się budowa parkingu dla samochodów osobowych w centrum miasta np. w okolicach Parku Miejskiego.

5.4. Transport

Komunikacja kolejowa została zlikwidowana i obecnie PKP nie przewiduje jej wznowienia. Komunikacja autobusowa obsługiwana jest przez PPKS oraz prywatnego przewoźnika, jest ona w miarę dostosowana do potrzeb mieszkańców. Liczba przystanków autobusowych, a także ich usytuowanie, w odczuciu mieszkańców, nie w pełni zaspokajają ich potrzeby. Pożądana byłaby budowa przystanków przy ul. Głównej (na wysokości Ośrodka Zdrowia), Pomorskiej (obok Śnieżki) oraz przy Osiedlu Leśnym. Nie wszędzie są też wiaty przystankowe (np. przystanek przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych).

5.5. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta, obejmuje obecnie prawie 100% gospodarstw. W pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców. Konieczna jest jednak wymiana rur z azbestocementu na PCV. Pilnego remontu i modernizacji wymaga też stacja uzdatniania wody.

5.6. Zaopatrzenie w ciepło

W chwili obecnej na terenie miasta brak jest centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Źródłami ciepła są lokalne kotłownie węglowe i olejowe oraz indywidualne ciepłownie, w których dominują systemy na paliwo stałe (węgiel, miał, drewno). Niewielki procent gospodarstw domowych korzysta z urządzeń grzewczych elektrycznych lub opartych na paliwach ciekłych. Alternatywą dla obecnej gospodarki cieplnej byłaby gazyfikacja miasta i związane z nią możliwości cieplne.

5.7. Infrastruktura gazowa

Miasto nie jest zgazyfikowane. Aktualnie mieszkańcy zaopatrywani są jedynie w gaz bezprzewodowy (butlowy), dostępny w punktach zlokalizowanych na terenie miasta.

5.8. Infrastruktura kanalizacyjna

Miasto posiada oczyszczalnię mechaniczno-biologiczno-chemiczną, oddaną do użytku w roku 2002, która w pełni zabezpiecza potrzeby gminy. Stopień skanalizowania miasta (stosunek ilości mieszkańców podłączonych do kanalizacji do ogólnej liczby mieszkańców) wynosi 53,8 %. Ścieki sanitarne z pozostałych budynków odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, często nieuszczelnionych, co powoduje zanieczyszczenie wód gruntowych, powierzchniowych i gleby. Konieczna jest dalsza rozbudowa kanalizacji sanitarnej.

5.9. Gospodarka odpadami

Na terenie miasta czynne jest tymczasowe wysypisko odpadów stałych. Obiekt nie posiada decyzji lokalizacyjnej ani zgody na eksploatację, nie została także ustalona strefa ochronna. Likwidacja wysypiska będzie możliwa dopiero po wybudowaniu powiatowego składowiska odpadów komunalnych i zakładu utylizacji w miejscowości Stary Las (gmina Starogard Gdański).

System segregacji i selektywnej zbiórki odpadów oparty jest na zestawach kontenerów do gromadzenia odpadów selektywnych (szkło, tworzywo), ustawionych w newralgicznych punktach miasta. Jest ich jednak stanowczo za mało, zbyt rzadko są opróżniane. Brak jest kontenerów na makulaturę i odzież.

5.10. Infrastruktura telekomunikacyjna (łączość)

Sieć telekomunikacyjna obsługiwana jest przez TP S.A. Elektroniczna centrala telefoniczna obsługuje ponad 900 abonentów. Na terenie miasta znajdują się także stacje bazowe operatorów telefonii komórkowej.

6. GOSPODARKA I ROLNICTWO

Miasto Skórcz leży w granicach regionu, w którym podstawową gałęzią gospodarki nadal jest rolnictwo. W związku z tym najważniejszą funkcją miasta są usługi na rzecz ludności i rolnictwa z terenu miasta oraz gmin sąsiednich: Skórcz, Osiek i częściowo Smętowo. Funkcję uzupełniającą pełni przemysł, który rozwija się w branżach: przetwórstwo rolno - spożywcze, lokalny przemysł drzewny, meblowy i metalowy. Największymi zakładami przemysłowymi w Skórczu są:

- Iglotex Sp. z o.o. (produkcja spożywcza, mrożonki)
- Fabryka Mebli Kuchennych Fast
- Zakład Przemysłu Drzewnego - Gdański Przemysł Drzewny S.A (tartaczniwo, produkcja drzewna)
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Szarafin (złącza energetyczne, przewoźne stacje transformatorowe, szafy sterownicze i pomiarowe)

Dobrze rozwinięta jest sfera handlu i usług. Istnieją liczne sklepy spożywcze i przemysłowe, kwaciarnie, księgarnia, składy opałów, stacja paliw, stacja kontroli pojazdów, dwie apteki. Raz w tygodniu czynne jest targowisko. Usługi gastronomiczne zapewniają trzy bary, cukiernia i restauracja-kawiarnia. Przedsiębiorcy świadczą m.in. usługi dekarcko-blacharskie, drukarskie, fotograficzne, elektryczne, wodno-kanalizacyjne, kominiarskie, krawieckie, prawnicze, transportowe, murarskie, malarskie, fryzjerskie, kosmetyczne, zegarmistrzowskie. W mieście jest Bank Spółdzielczy. Istniejące placówki handlowe i usługowe zaspokajają potrzeby mieszkańców miasta i okolicznych gmin. Są jednak dziedziny działalności gospodarczej, których brak jest w Skórczu. Najslabiej rozwinięta jest sfera usług niezbędnych do rozwoju turystyki (usługi hotelarskie,

gastronomiczne), brak jest punktu odnowy biologicznej, wypożyczalni sprzętu sportowego, punktu naprawy i konserwacji pojazdów jednośladowych i wózków inwalidzkich. Mieszkańcy zgłaszają też potrzebę rozszerzenia usług krawieckich, hydraulicznych, szewskich, szklarskich. Młodzieży najbardziej brakuje rozrywki i miejsc spotkań (przytulnych kawiarenek).

7. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

Skórcz zamieszkuje 3552 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007 r.). Liczba ludności wykazuje jedynie niewielkie wahania, obecnie ma tendencję wzrostową. Prawie 24% ludności stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 65,7% to osoby w wieku produkcyjnym, a 10,3% to osoby będące w wieku emerytalnym. Stopa bezrobocia na koniec 2007 roku wynosiła 11,2%. Mieszkańcy są mało zintegrowani, ale są też wśród nich grupy ludzi aktywnie zaangażowanych w różne działania na rzecz lokalnego środowiska. Często są oni skupieni w różnych stowarzyszeniach, organizacjach lub klubach.

Na terenie Skórcza działają następujące stowarzyszenia, organizacje i kluby:

- Towarzystwo Przyjaciół Skórcza i Ziemi Kociewskiej
- Ludowy Klub Sportowy „Pomorzanka”
- Lekkoatletyczny Ludowy Klub Sportowy „Ziemi Kociewskiej”
- Skórzecki Klub Sportowy
- Terenowa Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej
- Stowarzyszenie „Słoneczko” wspierające osoby niepełnosprawne
- 8 Drużyna Harcerska „Leśne Duchy”
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Koło Miejskie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Koło Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
- Koło Polskiego Związku Wędkarskiego
- Koło Polskiego Związku Hodowców Gołębia Pocztowego
- Parafialny Zespół Caritas
- Akcja Katolicka
- Grupa AA „Adventus”
- Klub Honorowych Dawców Krwi przy Parafii Wszystkich Świętych.

Jak widać z powyższego zestawienia, liczne (a zarazem bardzo aktywne) są organizacje promujące sport oraz te, które skierowane są na pomoc różnym grupom społecznym. Niewiele jest jednak organizacji skupiających młodzież. Mimo wsparcia ze strony samorządu, organizacje te często borykają się z różnymi problemami, np. nie posiadają własnych pomieszczeń i bazy technicznej na potrzeby prowadzonej

działalności, mają niewystarczającą ilość środków finansowych na bieżącą działalność oraz na rozwój. Dlatego też chętnie uczestniczyłyby w szkoleniach z zakresu możliwości pozyskiwania środków finansowych, w szczególności z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z zakresu zarządzaniem projektem.

Dla rozwoju Skórcza ważne jest też wykorzystanie potencjału, jaki posiadają w sobie ludzie młodzi, często dobrze wykształceni, dlatego warto stworzyć dla nich odpowiednią przestrzeń publiczną do działania.

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON SKÓRCZA.

ANALIZA SWOT

Na podstawie analizy zasobów gminy oraz opinii mieszkańców, wyrażonych w przeprowadzonym badaniu ankietowym, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne miasteczka, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość Skórcza i jego mieszkańców. Poniżej zamieszczono podsumowanie sytuacji rozwojowej gminy.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">➤ korzystne położenie geograficzne miasta – dobra dostępność komunikacyjna (autostrada), doskonały punkt wypadowy w Bory Tucholskie➤ doskonałe warunki przyrodnicze dla wypoczynku i turystyki w sąsiedztwie gminy (las, jeziora)➤ sprzyjający klimat i nieskażone środowisko naturalne➤ istniejące zabytki architektury i urbanistyki (zadbany kościół parafialny, zespół urbanistyczny Starego Miasta)➤ interesująca kultura Kociewiaków (tradycje, legendy, kuchnia)➤ wybudowana nowoczesna oczyszczalnia ścieków➤ dobrze rozwinięta sieć telefoniczna➤ dobrze rozwinięta sieć handlowo-usługowa➤ stosunkowo dobra baza sportowa (stadion)➤ konkurencja w zakresie komunikacji autobusowej (prywatny przewoźnik)➤ postępująca rewitalizacja młyna➤ wysoka świadomość potrzeby zmian➤ dbałość mieszkańców o estetyczne zagospodarowanie własnych posesji	<ul style="list-style-type: none">➤ zły stan dróg i chodników, brak utwardzonych dróg i chodników na osiedlach➤ niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna➤ niedostateczny stan techniczny infrastruktury wodociągowej➤ brak sieci gazowej➤ brak bazy noclegowej i niedostateczna liczba punktów gastronomicznych➤ niewystarczająca baza przedszkolna➤ niewystarczająca oświatowa baza sportowo-rekreacyjna➤ niewielka liczba indywidualnych kotłowni ekologicznych➤ lokalizacja wysypiska śmieci, brak programu selektywnej zbiórki odpadów➤ niewielka liczba wolnych terenów inwestycyjnych➤ niewystarczająca promocja Skórcza i regionu➤ niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna i kulturalna dla poszczególnych grup wiekowych➤ brak ścieżek rowerowych➤ ograniczone możliwości rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zwiększający się wskaźnik ludzi z wyższym wykształceniem ➤ prężnie działające kluby sportowe ➤ aktywne grupy mieszkańców, dbające o zachowanie dziedzictwa kulturowego ➤ rosnąca świadomość ekologiczna ➤ powstawanie kotłowni ekologicznych ➤ dobre warunki świadczenia usług medycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nieestetyczny ogólny wizerunek miasta (wjazd do Skórcza, zaniedbane niektóre budynki publiczne i mieszkalne w centrum, dzikie wysypiska, park) ➤ mała wiedza o programach unijnych ➤ brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych ➤ niedostateczne zaangażowanie w działania na rzecz społeczności lokalnej u znacznej części mieszkańców (postawa roszczeniowa) ➤ zły stan techniczny części mieszkań komunalnych
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ oddanie do użytku części autostrady A1 ➤ przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych ➤ ukształtowana na polskim rynku turystycznym marka turystyczna „Bory Tucholskie” ➤ współpraca gmin w ramach LGD „Chata Kociewia” ➤ budowa składowiska odpadów komunalnych i zakładu utylizacji w miejscowości Stary Las ➤ możliwość uzyskania środków ze źródeł zewnętrznych ➤ możliwości wykorzystania otaczających miasto zasobów przyrodniczych do rozwoju turystyki ➤ wzrost zainteresowania kulturą regionalną oraz wypoczynkiem sobotnio-niedzielnym ➤ rozwój małej i średniej przedsiębiorczości ➤ organizacja Euro 2012 ➤ aktywna promocja miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak środków własnych do współfinansowania projektów ➤ brak komunikacji PKP, ograniczającej rozwój turystyki ➤ wysokie koszty budowy i eksploatacji gazociągu ➤ duża konkurencja między jednostkami samorządu terytorialnego w pozyskiwaniu środków unijnych ➤ emigracja młodych i wykształconych ludzi do miasta i za granicę ➤ utrzymujący się wskaźnik bezrobocia ➤ stopniowe zanikanie zainteresowania tradycjami i kulturą regionu wśród młodzieży ➤ większa atrakcyjność turystyczna i inwestycyjna sąsiednich gmin i regionów ➤ niskie płace ➤ skomplikowane i często zmieniające się prawo

V. **PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SKÓRCZ NA LATA 2009 - 2015.**

Opracowanie długofalowego programu rozwoju Skórcza jest pierwszym krokiem w programie rzeczywistej odnowy. Dopiero jego wdrożenie, i to przy zaangażowaniu się całej społeczności, może przynieść konkretne efekty. Plan uwzględnia różne zadania odnoszące się do poszczególnych obszarów życia miasteczka. Obok propozycji zadań inwestycyjnych wymagających dużych nakładów finansowych, których nie sposób zrealizować bez zaangażowania środków publicznych, uwzględnia też działania, których zrealizowanie zależy przede wszystkim od inicjatywy samych mieszkańców. Wybór celów strategicznych jest wynikiem przeprowadzonej analizy SWOT oraz efektem opinii mieszkańców wyrażonych w badaniu ankietowym.

Warunkiem rozwoju Skórcza jest rozwój działalności gospodarczej. Położenie gminy na skraju Borów Tucholskich oraz zachowane dziedzictwo kulturowe wyznaczają miastu jako strategiczny kierunek – rozwój turystyki. Rozwój usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem oraz rozbudowa bazy turystyczno-rekreacyjnej przyczynią się do poprawienia sytuacji ekonomicznej (nowe miejsca pracy), podniesienia standardu życia (rozwój infrastruktury technicznej), a także do wzbogacenia życia społeczno-kulturalnego mieszkańców. Temu więc celowi podporządkowana została większość działań.

Cel	Program działań	Termin realizacji
CEL I: STWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI		
Rozbudowa ogólnodostępnej bazy turystyczno-rekreacyjnej	1. Inwentaryzacja posiadanej bazy noclegowej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ sezonowej – w internacie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych oraz w Zespole Szkół Publicznych ➤ stałej – miejsca noclegowe w internacie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych oraz pokoje gościnne u osób prywatnych (kwatery prywatne) 	2009
	2. Opracowanie planu rozmieszczenia infrastruktury turystycznej	2009
	3. Wprowadzenie zachęt dla inwestujących w infrastrukturę turystyczną	2009-2015
	4. Rozbudowa i modernizacja budynku szatniowo-sanitarnego przy Stadionie Miejskim (część	2009-2015

	hotelowa, trybuny, nawierzchnia tartanowa, doposażenie)	
	5. Pozyskanie prywatnych inwestorów do budowy pensjonatu / hotelu	2009-2015
	6. Adaptacja internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych (jego części) na bazę noclegową	2009-2015
	7. Adaptacja budynku tzw. małej szkoły na sezonowy punkt noclegowy / schronisko młodzieżowe	2009-2015
	8. Utworzenie kwater agroturystycznych	2009-2015
	9. Utworzenie nowych punktów gastronomicznych stałych i sezonowych	2009 -2015
	10. Rozszerzenie oferty żywieniowej istniejących punktów gastronomicznych (w ofercie m.in. tradycyjne potrawy regionalne, przygotowane ze zdrowych produktów pochodzących od okolicznych rolników oraz potrawy wegetariańskie)	2009 -2015
	11. Opracowanie projektu i rewitalizacja parku miejskiego jako centrum spotkań i rekreacji (z uwzględnieniem propozycji mieszkańców: basen, skatepark, tor quadowy, park linowy, elementy małej architektury, boisko do gier zespołowych, plac zabaw dla dzieci)	2009 -2010
	12. Wytyczenie i budowa ścieżek rowerowych: <ul style="list-style-type: none"> ➤ wokół parku ➤ z centrum miasta do obszarów leśnych 	2009 -2015
	13. Wytyczenie i opisanie tras rowerowych po Kociewiu, zaczynających się i kończących w Skórczu	2009 -2015
	14. Wytyczenie i budowa ścieżek spacerowych	2009 -2015
	15. Budowa hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkół Publicznych	2009 -2015
	16. Budowa boisk do gier zespołowych na osiedlach	2009 -2015
	17. Modernizacja boiska przyszkolnego (ZSP) oraz boiska w Parku Miejskim	2009 -2015
	18. Wyposażenie boisk w oświetlenie	2009 -2015
	19. Stworzenie i wyposażenie centrum odnowy	2009 -2015

	biologicznej / klubu fitness	
	20. Wybudowanie górkę saneczkowej	2009 -2015
	21. Budowa lodowiska (sezonowego)	2009 -2015
	22. Budowa szaletu miejskiego w centrum miasta	2009 -2015
	23. Budowa, modernizacja i doposażenie istniejących placów zabaw	2009-2010
	24. Utworzenie kawiarenki internetowej	2009-2010
	25. Wykonanie i ustawienie drewnianych wiat, ławek, stołów i koszy na śmieci przy trasach spacerowych i rowerowych oraz w okolicach Stadionu Miejskiego	2009 -2015
Stworzenie oferty turystycznej	<p>1. Opracowanie ofert pobytów (od programów pobytu kilkugodzinnego do pobytów wielodniowych) w oparciu o posiadaną bazę rekreacyjną i kulturalną oraz zasoby naturalne własne i gmin sąsiednich, z uwzględnieniem m.in. następujących form:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wycieczki krajoznawcze, edukacyjne, rajdy piesze, rowerowe, marsze na orientację ➤ kajakarstwo ➤ wędkarstwo ➤ grzybobranie ➤ biesiady turystyczne ➤ sezonowy program imprez (festyny, turnieje, spartakiady) ➤ imprezy sportowe ➤ wypoczynek połączony z rehabilitacją 	2009 -2015
	2. Utworzenie firmy turystycznej oferującej organizację różnych form wypoczynku w oparciu o posiadaną bazę rekreacyjną i kulturalną oraz zasoby naturalne własne i gmin sąsiednich	2009 -2015
	3. Utworzenie Centrum Edukacji Dorosłych, oferujące zorganizowanym grupom wypoczynek połączony z edukacją	2009 -2015
	4. Wykorzystanie produktu markowego w postaci atrakcji turystycznej (np. ścianka wspinaczkowa, skatepark, tor quadowy, park linowy, kręgielnia, folklor kociewski)	2009 -2015

	5. Organizowanie cyklicznych imprez z szerokim programem towarzyszącym	2009 -2015
CEL II: ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO		
Ochrona zasobów kultury materialnej	1. Inwentaryzacja obiektów o znaczeniu kulturowym i historycznym ze wskazaniem dalszych losów tych obiektów	2009
	2. Kontynuacja prac konserwatorskich w kościele parafialnym (m.in. odnowienie ołtarzy)	2009 -2015
	3. Opracowanie programu rewitalizacji centrum Skórcza	2010
	4. Kontynuacja rewitalizacji młyna w centrum miasta	2009
	5. Rewitalizacja miejsc pamięci narodowej (np. odnowienie tablicy przy ul. Hallera)	2009
	6. Inwentaryzacja i zabezpieczenie lokalnych kronik i dokumentacji przeszłości	2009
	7. Utworzenie muzeum (izby) kultury i tradycji lokalnej	2009 -2015
	8. Wykupienie od PKP, remont i modernizacja wieży ciśnień – pozyskanie prywatnego inwestora	2009 -2015
	9. Publikacja materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad nimi na stronie internetowej miasta (np. informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków)	2009 -2015
Kultywowanie tradycji	1. Obchodzenie rocznic i świąt państwowych – apel do mieszkańców o wywieszanie flag narodowych z tych okazji na domach prywatnych	2009 -2015
	2. Organizacja tradycyjnych imprez kulturalnych i integracyjnych: <ul style="list-style-type: none"> ➤ dożynki parafialne z szerokim programem towarzyszącym (np. prezentacja ginących zawodów, kiermasz potraw regionalnych, wystawa bukietów z zasuszonych roślin) ➤ jasełka ➤ wystawy okolicznościowe połączone z kiermaszem (np. szopki bożonarodzeniowe, stroiki, palmy wielkanocne) 	2009 -2015

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ spotkania seniorów ➤ festyny połączone z konkursami i wystawami o tematyce regionalnej 	
	3. Stworzenie zespołu folklorystycznego	2009 -2015
	4. Stworzenie grup kolędniczych przy MOK	2009
	5. Popularyzacja rękodzieła artystycznego i twórczości amatorskiej	2009 -2015
	6. Upowszechnienie tradycji i technik wytwarzania rękodzieła ludowego w ramach programu „Ginące zawody”	2009 -2015
	7. Opracowanie programu i organizowanie cyklicznych spotkań (impresz) poświęconych tradycjom regionu (np. widowiska na podstawie baśni, legend i podań kociewskich)	2009 -2015
	8. Promocja kuchni regionalnej	2009 -2015
CEL III: PROMOCJA WALORÓW MIASTA W CELU ZWIĘKSZENIA RUCHU TURYSTYCZNEGO		
Promocja walorów miasta	1. Utworzenie stanowiska ds. promocji w Urzędzie Miasta	2009 -2015
	2. Opracowanie programu promocji gminy	2009
	3. Gromadzenie informacji o możliwości wypoczynku i spędzenia wolnego czasu w mieście i gminach sąsiednich	2009 -2015
	4. Rozbudowa, utrzymanie i systematyczna aktualizacja portalu internetowego Skórcza (baza informacji turystycznej)	2009 -2015
	5. Utworzenie Centrum Informacji Turystycznej na bazie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (tablica informacyjna)	2009
	6. Ustawienie w centrum tablic informacyjnych z wizualizacją miasta Skórcz	2009 -2015
	7. Przygotowanie (uzupełnienie) tablic informacyjnych z opisem miejsc i obiektów wpisanych do rejestru zabytków	2009 -2015

	8. Opracowanie i wydanie folderów i innych publikacji informacyjnych (w języku polskim, niemieckim i angielskim) o Skórczu i okolicy, ich dystrybucja w punktach informacji turystycznej, restauracjach, stacjach benzynowych, księgarni	2009 -2015
	9. Stworzenie i wykorzystanie produktu markowego w postaci atrakcji turystycznej (np. wioska indiańska, skatepark, tor quadowy, park linowy, ścianka wspinaczkowa, spacery Nordic Walking, stadnina koni, spływy kajakowe, spotkania z ciekawymi lokalnymi indywidualnościami)	2009 -2015
	10. Opracowanie koncepcji cyklicznej imprezy promocyjnej o zasięgu co najmniej regionalnym	2009 -2015
	11. Organizowanie imprez kulturalnych promujących lokalne tradycje i produkty	2009 -2015
	12. Utworzenie punktów sprzedaży detalicznej promujących lokalną przedsiębiorczość i wytwórczość – rozpowszechnienie wydawnictw turystycznych, przedmiotów wytworzonych przez lokalnych twórców i rzemieślników	2009 -2015
	13. Upowszechnienie osiągnięć mieszkańców miasta	2009 -2015
	14. Zaangażowanie się mieszkańców w promocję miasta	2009 -2015
	15. Renowacja oraz odbudowa ujęć wody- studni artezyjskich na terenie miasta. Przewidywany termin realizacji zadania:2010-2015 r. Przewidywany koszt:200.000 zł.	2010-2015
Kształtowanie ogólnego wizerunku miasta	1. Opracowanie programu estetyzacji miasta	2009 -2015
	2. Wprowadzenie elementów motywujących właścicieli i mieszkańców do estetycznego utrzymania posesji	2009 -2015
	3. Promowanie dobrych przykładów zagospodarowania posesji (np. w Internecie)	2009 -2015
	4. Zagospodarowanie przestrzenne Parku Miejskiego zakładające budowę terenów zielonych, zieleńców, alejek spacerowych i rowerowych, boisk sportowych, placów zabaw dla dzieci i młodzieży oraz miejsc parkingowych. Przewidywany termin	2009-2012

	realizacji zadania 2009-2012 r. Przewidywany koszt 2.000.000 zł	
	5. Rewitalizacja centrum Skórcza	2009 -2015
	6. Odnowienie elewacji budynków publicznych	2009 -2015
	7. Rozwój i dbałość o małą architekturę i zielen	2009 -2015
	8. Wycinka pielęgnacyjna drzew i krzewów	2009 -2015
	9. Przeglądy i konserwacja placów zabaw	2009 -2015
	10. Poprawa aranżacji wnętrz budynków użyteczności publicznej	2009 -2015
	11. Ustawienie dodatkowych koszy na śmieci	2009 -2015
	12. Urządzenie ogródków letnich przed lokalami gastronomicznymi	2009 -2015
	13. Zagospodarowanie Rynku Maślanego. Przewidywany termin realizacji zadania 2011-2015 r. Przewidywany koszt 300.000 zł	2011-2015
CEL IV: OCHRONA WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO		
Zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	1. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej	2009 -2015
	2. Likwidacja szamb przydomowych	2009 -2015
	3. Likwidacja nielegalnych podłączeń kanalizacji sanitarnej do rzeki Szorycy	2009 -2015
	4. Inwentaryzacja i oznakowanie zasobów przyrody wymagających ochrony	2009 -2015
	5. Opracowanie graficzne roślin chronionych występujących w Skórczu i okolicy	2009 -2015
	6. Stworzenie narzędzi zachęcających mieszkańców do zamiany kotłowni węglowych na olejowe, gazowe, itp.	2009 -2015
	7. Edukacja ekologiczna mieszkańców – popularyzacja postaw proekologicznych (np. prawidłowa gospodarka odpadami, ekologiczne sposoby ogrzewania)	2009 -2015
Gospodarowanie odpadami	1. Lobbing na rzecz przyśpieszenia budowy Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Starym Lesie	2009 -2015
	2. Zabezpieczenie obecnego składowiska odpadów komunalnych	2009 -2015
	3. Likwidacja nielegalnych dzikich wysypisk śmieci	2009 -2015
	4. Opracowanie i wdrożenie programu selektywnej	2009

	zbiórki odpadów	
	5. Rozszerzenie systemu segregacji odpadów (papier, odzież)	2009 -2015
CEL V: ZASPOKOJENIE POTRZEB SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE KULTURY, SPORTU I REKREACJI		
Skoordynowanie działań Miejskiego Ośrodka Kultury, Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, klubów sportowych oraz placówek oświatowych	1. Opracowanie wspólnej oferty programowej w zakresie kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców i turystów dla różnych grup wiekowych	2009 -2015
	2. Upowszechnienie oferty programowej (kalendarza imprez) na stronie internetowej i w materiałach promocyjnych Skórcza	2009 -2015
	3. Opracowanie regulaminów imprez (np. dyskotek), ich upowszechnienie i przestrzeganie	2009
Poszerzenie oferty kulturalnej - dostosowanie do potrzeb różnych grup wiekowych	1. Utworzenie sekcji: <ul style="list-style-type: none"> ➤ tańca nowoczesnego ➤ rytmicznej (aerobic) dla pań ➤ fotograficznej ➤ plastycznej dla osób dorosłych 	2009 -2015
	2. Rozszerzenie edukacji muzycznej o cykliczne spotkania przy muzyce, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ➤ koncerty „DVD – Live” z użyciem projektora multimedialnego i odpowiedniego nagłośnienia ➤ konkursy muzyczne ➤ koncerty i imprezy muzyczne dla seniorów 	2009 -2015
	3. Utworzenie: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zespołu folklorystycznego / kapeli kociewskiej ➤ grupy kolędniczej w ramach sekcji teatralnej ➤ Dyskusyjnego Klubu Filmowego dla miłośników sztuki filmowej 	2009 -2015
	4. Utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku	2009 -2015
	5. Organizacja cyklicznych spotkań filmowych dla dzieci i młodzieży	2009 -2015
	6. Organizacja tematycznych wystaw fotograficznych (np. Krajobrazy Kociewia, Z naszych podróży)	2009 -2015
	7. Organizacja spotkań klubów hobbistycznych	2009 -2015

	8. Organizacja dyskotek dla młodzieży	2009 -2015
	9. Organizacja spotkań z ciekawymi / znanymi ludźmi	2009 -2015
	10. Promocja twórczości lokalnych artystów	2009 -2015
	11. Uwzględniając potrzeby organizacji pozarządowych, społecznych, klubów i stowarzyszeń, celem zaktywizowania społeczności lokalnej należałoby przystąpić do adaptacji przyziemia Przychodni Zdrowia w Skórczu z przeznaczeniem na działalność Lokalnego Centrum Aktywności Obywatelskiej. Przewidywany termin realizacji zadania 2009-2010 r. Przewidywany koszt 400.000 zł.	2009-2010
Poszerzenie oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych - dostosowanie do potrzeb różnych grup wiekowych	1. Stworzenie oferty organizacji masowych imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców (niezależnie od wieku)	2009
	2. Organizacja masowych lekkoatletycznych zawodów sportowych dla różnych kategorii wiekowych	2009 -2015
	3. Organizacja współzawodnictwa w różnych dziedzinach sportu (Mistrzostwa Skórcza) dla poszczególnych grup wiekowych	2009 -2015
	4. Kontynuacja dotychczasowych form zajęć	2009 -2015
	5. Zakupienie sprzętu sportowego niezbędnego do realizacji poszerzonej oferty sportowo-rekreacyjnej oraz dla poszczególnych sekcji klubowych	2009 -2015
Organizacja imprez integracyjnych	1. Organizacja tradycyjnych imprez plenerowych: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Festyn „Lato na Kocieniu” ➤ Festyn majowy ➤ Festyn z okazji Dnia Dziecka ➤ Festiwal „Wesoła Nutka” ➤ Powitanie Nowego Roku na Rynku Maślanym 	2009 -2015
	2. Rozszerzenie programu imprez integracyjnych o nowe formy (produkt turystyczny), np.: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jarmark Kociński ➤ Festiwal Kultur ➤ Dni Skórcza ➤ Festyn nocy świętojańskiej ➤ Happening uliczny z okazji I dnia wiosny / lata ➤ Rajd strategiczny (gry strategiczne odbywająca 	2009 -2015

	<p>się w kilku miejscach miasta)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Turniej Rodzin 	
CEL VI: POPRAWIENIE SYTUACJI EKONOMICZNEJ MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ZWIĄZANEJ Z TURYSTYKĄ		
Stworzenie warunków do rozwijanie przedsiębiorczości	1. Organizacja kursu przedsiębiorczości z treningiem psychologiczno-motywacyjnym dla osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej	2009 -2015
	2. Przygotowanie kadry do obsługi ruchu turystycznego (m.in. szkolenie językowe)	2009 -2015
	3. Organizacja kursów i warsztatów umożliwiających własny rozwój: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Agroturystyka jako dodatkowe źródło dochodu dla całej rodziny ➤ Kurs języka angielskiego / niemieckiego dla potrzeb rozwijających się usług turystycznych ➤ Warsztaty rękodzieła – cykliczna nauka różnych form w tym zakresie ➤ Kurs komputerowy ➤ Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy ➤ pozyskiwanie środków unijnych ➤ kurs z zakresu projektowania i pielęgnacji ogrodów ➤ kurs kulinarny 	2009 -2015
	4. Stworzenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości przy Urzędzie Miasta	2009 -2015
	5. Opracowanie „Przewodnika inwestycyjnego gminy”	2009
	6. Wprowadzenie zachęt dla inwestujących w infrastrukturę turystyczną i sportowo-rekreacyjną	2009 -2015
	7. Adaptacja pomieszczeń na Osiedlu Leśnym na Aktywny Punkt Poszukiwania Pracy	2009
	8. Wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych dla tworzenia nowych miejsc pracy	2009 -2015
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	1. Rozwój usług gastronomicznych stałych i sezonowych	2009 -2015
	2. Powstanie kwater agroturystycznych, pokoi gościnnych, pensjonatów	2009 -2015
	3. Zorganizowanie wypożyczalni i punktu naprawy i	2009 -2015

	konserwacji rowerów, kajaków i innego sprzętu na potrzeby rozwijającej się turystyki	
	4. Utworzenie firmy turystycznej oferującej organizację różnych form wypoczynku	2009 -2015
	5. Utworzenie punktów sprzedaży detalicznej promujących lokalną przedsiębiorczość i wytwórczość	2009 -2015
CEL VII: PODNIESIENIE STANDARDU ŻYCIA POPRZEZ ROZWÓJ I POPRAWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ BĘDĄCEJ W DYSPOZYCJI MIASTA		
Rozbudowa kanalizacji	1. Budowa kanalizacji sanitarnej z przebudową sieci wodociągowej – etap III (Osiedle Młodych, ul. Kociwska, ul. Hallera – dokończenie)	2009
	2. Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej	2009 -2015
Modernizacja sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody	1. Budowa nowej nitki sieci wodociągowej na Osiedle Leśne	2009 -2015
	2. Wymiana starej (awaryjnej oraz wykonanej z azbestocementu) sieci wodociągowej	2009 -2015
	3. Modernizacja stacji uzdatniania wody: wymiana urządzeń oraz przebudowa sterowania	2009 -2015
Budowa, modernizacja i remont dróg	1. Budowa obwodnicy Skórcza	2009 -2015
	2. Przebudowa skrzyżowania dróg Gniew – Starogard Gdański	2009 -2015
	3. Opracowanie planu budowy utwardzonych dróg miejskich	2009 -2015
	4. Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi gminnej – ul. Zielona	2009
	5. Przebudowa ul. Wojska Polskiego	2009
	6. Wykonanie utwardzonej nawierzchni (asfaltowej lub z kostki brukowej) ulic na Osiedlu Leśnym, Osiedlu Młodych, Wojska Polskiego oraz ul. Wysoka, u. Zielona	2009 -2015
	7. Remont ulic należących do miasta: Główna, Starogardzka, Dworcowa, Plac Wolności, Sobieskiego, Ogrodowa, Poprzeczna, Parkowa	2009 -2015
	8. Wspólne działania z zarządcą dróg wojewódzkich w	2009 -2015

	zakresie modernizacji i remontu tych dróg	
	9. Wybudowanie zatoczki autobusowej przy szkole (w ul. Hallera)	2009 -2015
	10.Opracowanie planu budowy chodników w ulicach należących do miasta	2009 -2015
	11.Budowa chodników wg ustalonego planu – przy ulicach: Wojska Polskiego, na Osiedlu Leśnym, Hallera, Zielona	2009 -2015
	12.Remont chodników: ul. Główna, Hallera, Pomorska	2009 -2015
	13.Pozyskanie środków na budowę, modernizację i remont chodników przy drogach wojewódzkich: ul. Hallera, ul. 27 Stycznia, ul. 3 Maja, ul. Pomorska	2009 -2015
	14.Budowa i modernizacja parkingów przy ulicach:	
	1) ul. Główna (zatoczka autobusowa + miejsca parkingowe). Przewidywany termin realizacji zadania: 2012-2015 r. Przewidywany koszt: 400.000 zł.	2012-2015
	2) skrzyżowanie przy ul. 27 Stycznia i ul. Sobieskiego, budowa parkingu na tzw. „świńskim rynku”. Przewidywany termin realizacji zadania: 2011-2012 r. Przewidywany koszt:250.000 zł.	2011-2012
	3) ul. Spokojna- budowa parkingu przy cmentarzu parafialnym. Przewidywany termin realizacji zadania: 2012-2015. Przewidywany koszt: 200.000 zł.	2012-2015
	15.Budowa utwardzonych ścieżek pieszych prowadzących do Zespołu Szkół Publicznych, zwyczajowo wykorzystywanych przez uczniów mieszkających przy ul. Wysokiej i na Osiedlu Młodych	2009 -2015
	16.Zbudowanie i oznakowanie przejścia dla pieszych przy ul. 3 Maja	2009 -2015
	17.Modernizacja przejścia dla pieszych przy ul. Hallera (koło małej szkoły)	2009 -2015
	18.Uzupełnienie oraz ujednolicenie oznakowania ulic miejskich. Przewidywany termin realizacji zadania: 2011-2015 r. Przewidywany koszt: 100.000 zł.	2011 -2015

Likwidacja barier architektonicznych	1. Likwidacja barier architektonicznych w infrastrukturze drogowej (chodniki)	2009 -2015
	2. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych (np. windy w Zespole Szkół Publicznych)	2009 -2015
Poprawa warunków w zakresie transportu publicznego	1. Utworzenie przystanków autobusowych przy: ul. Głównej (na wysokości ZOZ), przy Osiedlu Leśnym i ul. Pomorskiej (obok Śnieżki)	2009 -2015
	2. Ustawienie wiat przystankowych na przystanku przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych oraz na parkingu przy ul. Głównej	2009 -2015
Budowa gazociągu	1. Budowa gazociągu – zintegrowanie działań z sąsiednimi gminami	2009 -2015
CEL VIII: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ		
Rozwój bazy oświatowej	1. Budowa hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkół Publicznych w Skórczu. Przewidywany termin realizacji zadania: 2012-2015 r. Przewidywany koszt: 5.000.000 zł.	2012 -2015
	2. Modernizacja boiska przyszkolnego	2009 -2015
	3. Remont trybun na dolnym boisku przy Zespole Szkół Publicznych	2009 -2015
	4. Wymiana ogrodzenia wokół dolnego boiska przy Zespole Szkół Publicznych	2009 -2015
	5. Kontynuacja remontu oraz doposażenie sal lekcyjnych Zespołu Szkół Publicznych	2009 -2015
	6. Modernizacja bloku żywieniowego przy Zespole Szkół Publicznych	2009 -2015
	7. Budowa parkingu rowerowego (zadaszonego) przy Zespole Szkół Publicznych	2009 -2015
	8. Budowa nowego obiektu przedszkolnego wraz z niezbędną infrastrukturą. Przewidywany termin realizacji zadania: 2012-2015 r. Przewidywany koszt: 4.000.000 zł.	2012 -2015
	9. Doposażenie placówek oświatowych	2009 -2015
Rozwój bazy kulturalnej	1. Utworzenie wielofunkcyjnego Miejskiego Centrum Kultury i Sportu na bazie MOK i obecnej hali sportowej Zespołu Szkół Publicznych (po	2009 -2015

	wybudowaniu nowej hali)	
	2. Rozbudowa Miejskiego Ośrodka Kultury. Przewidywany termin realizacji zadania: 2012-2015 r. Przewidywany koszt: 500.000 zł.	2012 -2015
	3. Poprawa wyposażenia Miejskiego Ośrodka Kultury: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zakup instrumentów muzycznych ➤ wymiana sprzętu nagłaśniającego ➤ zakup gier edukacyjnych 	2009 -2015
	4. Poprawa wyposażenia Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej	2009 -2015
Poprawa jakości i zakresu pracy miejscowej służby zdrowia	1. Poprawa dostępu do specjalistów – zwiększenie ilości specjalistycznych usług medycznych świadczonych bezpośrednio w Skórczu	2009 -2015
	2. Utworzenie gabinetu rehabilitacyjnego	2009 -2015
	3. Opracowanie programu profilaktyki zdrowotnej	2009 -2015
	4. Realizacja programu profilaktyki zdrowotnej w ramach współpracy samorządu lokalnego i środowiska medycznego	2009 -2015
	5. Zwiększenie dostępności terapii dla członków rodzin osób uzależnionych (na terenie miasta)	2009 -2015
Modernizacja zasobów mieszkaniowych miasta	1. Opracowanie (aktualizacja) programu modernizacji i remontów budynków komunalnych	2009
	2. Realizacja programu modernizacji i remontów budynków komunalnych	2009 -2015
Uspołecznienie zarządzania miastem. Aktywizacja mieszkańców	1. Powołanie Młodzieżowej Rady Miasta	2009
	2. Systematyczna aktualizacja strony internetowej Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych, organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Skórcza w celu poprawienia przepływu informacji do mieszkańców	2009 -2015
	3. Wspieranie działających stowarzyszeń, organizacji i klubów	2009-2015

VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PLANU ODNOWY.

Plan Odnowy Miejscowości Skórcz stanowi dokument otwarty. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie w razie potrzeby aktualizowany w celu dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Realizacja określonych zadań będzie się odbywała sukcesywnie i uzależniona będzie od pozyskanych środków z funduszy strukturalnych.

Plan Odnowy Miejscowości Skórcz będzie wdrażany przez Burmistrza Miasta przy pomocy jednostek mu podległych oraz we współpracy z lokalnymi partnerami (m.in. organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami).

Wdrażanie Planu Odnowy obejmuje następujące etapy:

1. przygotowywanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadań ujętych w Planie Odnowy,
2. przygotowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie ze środków funduszy strukturalnych,
3. przeprowadzanie przetargów,
4. realizację zadań zgodnie z określonymi wymogami,
5. monitorowanie Planu Odnowy,
6. przedkładanie cyklicznych raportów komisjom Rady Miasta,
7. modyfikowanie i wzbogacanie Planu Odnowy o nowe zadania,
8. wnioskowanie do Rady Miasta o zatwierdzenie zmian w Planie Odnowy.

Monitorowanie przebiegu realizacji zadań ujętych w Planie Odnowy prowadzone będzie przez Burmistrza Miasta Skórcz przy pomocy podległych mu pracowników. Monitorowanie obejmuje następujące działania:

1. systematyczne zbieranie i gromadzenie ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego Planu Odnowy w aspekcie finansowym i rzeczowym – na bieżąco,
2. analiza danych i informacji – 1 raz w roku,
3. przygotowanie cyklicznych raportów nt. realizacji zadań – 1 raz w roku (przed przystąpieniem do opracowania projektu budżetu miasta na rok następny),
4. ocena stopnia realizacji Planu Odnowy– co dwa lata,
5. przygotowanie propozycji aktualizacji Planu Odnowy.

Monitorowanie Planu Odnowy odbywać się będzie w oparciu o następujące wskaźniki osiągnięć:

- A. Wskaźniki wkładu, czyli zasoby zaangażowane w trakcie wdrażania Planu / ustalonego zadania:
 - Środki finansowe

- Zasoby ludzkie (liczba osób / organizacji zaangażowanych we wdrażanie Planu / ustalonego zadania)
- Zasoby rzeczowe (wykorzystane we wdrażaniu Planu)

B. Wskaźniki produktu, czyli konkretne przedsięwzięcia przeprowadzone w ramach Planu Odnowy – wszystkie produkty materialne i usługi otrzymane w trakcie realizacji Planu ze środków finansowych przeznaczonych na ten cel:

- zrekonstruowana lub odnowiona lub zmodernizowana powierzchnia (m², ha)
- liczba zmodernizowanych / odnowionych budynków
- długość wybudowanej sieci sanitarnej
- liczba wybudowanych lub zmodernizowanych placów zabaw
- liczba przyłączonych gospodarstw do kanalizacji sanitarnej
- długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej
- liczba zmodernizowanych ujęć wody
- długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg
- długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników
- liczba lub parametry zakupionego sprzętu
- liczba zrealizowanych szkoleń (liczba godzin szkoleń)
- liczba godzin doradztwa
- liczba nowych miejsc pracy
- liczba wybudowanych parkingów i ich powierzchnia
- liczba utworzonych miejsc noclegowych i kwater turystycznych
- liczba nowych punktów gastronomicznych
- długość wybudowanych ścieżek rowerowych i spacerowych
- liczba ofert programowych dla turystów
- liczba utworzonych produktów turystycznych
- liczba wydanych folderów i innych materiałów promocyjnych
- powierzchnia utworzonych gabinetów rehabilitacji, gabinetów odnowy
- liczba nowych specjalistów
- liczba nowych sekcji w MOK
- powierzchnia wybudowanych obiektów sportowych

C. Wskaźniki rezultatu, czyli bezpośrednie natychmiastowe efekty realizacji Planu – zmiany, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia Planu:

- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji
- liczba uczestników imprez, festynów i zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych
- liczba zorganizowanych festynów, imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych
- liczba wypromowanych osób lub produktów
- liczba turystów odwiedzających Skórcz
- liczba odwiedzających stronę internetową Skórcza

- liczba / wartość sprzedanych materiałów promocyjnych i produktów lokalnych
- liczba osób korzystających z Centrum Informacji Turystycznej
- zagospodarowanie przestrzeni (mała architektura, zamontowane urządzenia)
- wzrost liczby miejsc postojowych
- powierzchnia dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych do wykorzystania
- poprawa stanu estetycznego miasta (miejsca, budynki)
- parametry techniczne zmodernizowanych lub oddanych do użytku obiektów
- liczba osób podłączonych do kanalizacji sanitarnej
- stopień skanalizowania miasta
- liczba pozyskanych prywatnych inwestorów
- wzrost powierzchni infrastruktury społecznej przypadającej na 1 mieszkańca
- liczba osób objętych oddziaływaniem planu
- wskaźnik bezrobocia
- liczba użytkowników (procent) korzystających (dziennie, miesięcznie lub rocznie) z wybudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury technicznej lub społecznej
- liczba utworzonych miejsc pracy
- liczba osób korzystających z usług nowych specjalistów
- liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci.

Podane przykłady nie wyczerpują listy wskaźników, jakie mogą być stosowane do monitorowania i ewaluacji zadań.